

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 2023. július 7. napjától hatályos módosításai alapján a **helyi önkormányzatok járóbeteg-szakellátást nyújtó egészségügyi intézményt csak költségvetési szervként hozhatnak létre és működtethetnek** [Eütv. 152. § (4) bekezdése]. Az Eütv. alapján a települési önkormányzatoknak 2024. június 30-ig kellett gondoskodniuk arról, hogy a tulajdonukban álló gazdasági társasági formában működő járóbeteg-szakellátó egészségügyi intézmények költségvetési szervként működjenek tovább [Eütv. 244/K. § (1) bekezdése].

A megszűnt nonprofit gazdasági társasági részesedése az önkormányzat könyveiben szerepel, így a részesedés ellenében kapott eszközöket és kötelezettségeket főszabály szerint az önkormányzat könyveibe kellene átvenni az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Áhsz.) 27. § (2a) bekezdés b) pontja, (5a) bekezdés b) pontja valamint a 15. melléklet B55. Részesedések megszűnéséhez kapcsolódó bevételek rovat tartalmi leírása figyelembevételével. Azonban, mivel az egészségügyi nonprofit gazdasági társaság költségvetési szerv általi feladatátvétele az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 9/A. Az állami, valamint önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok állami, valamint önkormányzati feladatellátásának költségvetési szerv által történő átvétele alcímében ismertetettek szerint történt, az átvétel államháztartási számviteli elszámolását e rendelkezések figyelembevételével kell elvégezni úgy, hogy a feladatot átvevő költségvetési szerv és az önkormányzat átvétellel kapcsolatos számviteli elszámolásai a két szervezet összesen adatai tekintetében megfeleljenek a főszabálynak. Így annak ellenére, hogy a részesedés nem a költségvetési szerv, hanem az önkormányzat könyvekben szerepel, a költségvetési szerv könyvelésében a részesedés megszűnésével kapcsolatos rovaton és eredményszámlán is lehet számviteli elszámolás.

Hangsúlyozzuk, hogy a megszűnt nonprofit gazdasági társaság záró beszámolójában szereplő tételeket felül kell vizsgálni és csak olyan tételeket lehet az államháztartási nyilvántartásokba felvenni, amit az Áhsz. előír. Mivel nem feltétlen lehet egy az egyben megfeleltetni a társaság záró beszámolójában kimutatott tételeket az Áhsz. 5. melléklete szerinti mérlegtételekkel, erre kiemelt gondot kell fordítani, hiszen csak a tételes analitika alapján lehet azokat beazonosítani. **A beazonosítást követően a 0. számlaosztályban a 006. Egyéb nyilvántartási ellenszámlával szemben elszámolandó tételeket is nyilvántartásba kell venni.**
(ASP Kaszper modul 94 menüpontban 50 bizonylatnemmél könyvelendő.)

Az Áht. 11/B. § (1) bekezdése rendelkezik, hogy a társaság legkésőbb a feladat átvételének időpontját megelőzően átutalja valamennyi pénzforgalmi számláján lévő pénzeszközét az átvevő költségvetési szerv fizetési számlájára, valamint a készpénzállományát átadja az átvevő költségvetési szerv részére. Ha például a társaság 2024. 03. 31-én szűnt meg, a költségvetési szerv pedig 2024.04.01-én jött létre, azaz a társaság megszűnéskor a költségvetési szerv még nem létezett, az Áht. szerinti leürítési kötelezettséget az önkormányzat fizetési számlájára lehetett csak végrehajtani. Ezt a pénzeszközt az önkormányzatnál a 3673. Más szervezetet megillető bevételek elszámolása könyvviteli számlán javasolt nyilvántartani, majd ezt követően ezzel a számlával szemben szükséges átadni a feladatot átvevő költségvetési szerv részére.

- 1) Pénzeszköz leürítés elszámolása az önkormányzat számlájára és továbbutalása a költségvetési szerv részére
 - a) Jóváírás az önkormányzat számláján a pénzügyi számvitel szerint: T3311 - K3673
 - b) Továbbutalás a költségvetési szervnek: T3673 - K3311
- (ASP-ben az Utalványrendeleten 10 bizonylatnemmél könyvelendő.)

A pénzeszköz átvétel a költségvetési szervnél az Áhsz. 17. melléklet 4. a) pontja szerinti sajátos elszámolásokkal korrigált záró pénzeszköz összegében költségvetési bevételként a költségvetési számvitelben a B55. Részesedések megszűnéséhez kapcsolódó bevételek rovaton, a pénzügyi számvitelben – feltételezve, hogy a költségvetési szervnél az átvétel összesített eredményhatása nyereség jellegű – a 9322. Megszűnt részesedés nyilvántartás szerinti értéke és az átvett eszközök értéke nyereségjellegű különbözete könyvviteli számlával szemben javasolt elszámolni. Ehhez kapcsolódóan el kell számolni pénzforgalomban, pénzeszközzel szemben az Áhsz. 17. melléklet 4. a) pontja szerinti sajátos elszámolások (36-os számlacsoport megfelelő számlái, pl.: adott, kapott előleg) nyilvántartásba vételét. Felhívjuk a figyelmet, hogy abban az esetben, ha van olyan „leürített” pénzeszköz, amely támogatási előlegnek minősül és emiatt a társaságnál korábban bevételként nem számolták el, nem vehető fel a B55. rovaton, hanem azt az általános államháztartási szabályok szerint el kell számolni költségvetési támogatásként, figyelemmel a halasztott bevételként történő elszámolásra is.

2) Pénzeszköz átvétel elszámolása a költségvetési szervnél a korrigált záró pénzeszköz összegében (az évközi gazdasági eseményekkel egyező módon történik a könyvelésük.)

2/1) Költségvetési számvitel szerinti elszámolás

a) Követelésként történő elszámolás: T09552 - K0041

b) Teljesítésként történő elszámolás: T005 - K09553

2/2) Pénzügyi számvitel szerinti elszámolás

a) Követelésként történő elszámolás: T3515 - K9322

b) Teljesítésként történő elszámolás: T3311 - K3515

3) Áhsz. 17. melléklet 4. a) pontja szerinti sajátos elszámolások elszámolása pénzforgalomban (ASP-ben Utalványrendeleten 10 bizonylatnemmél könyvelendő.)

a) Követelés jellegű sajátos elszámolások: T365* - K3311

b) Kötelezettség jellegű sajátos elszámolások: T3311 - K367*

Az Áht. 11/C. § (1) bekezdése szerint a feladat átvételének időpontjában – a (2) bekezdésben foglaltak kivételével – a társaság valamennyi jogának és kötelezettségének jogutódja az átvevő költségvetési szerv. Ez alapján az újonnan létrejött költségvetési szerv a megszűnt gazdasági társaság követeléseit és a kötelezettségeit közvetlenül eredményágon veszi át. A rovatot is érintő követelések és kötelezettségek könyvekbe történő felvételét a költségvetési számvitelben azok közgazdasági tartalmának megfelelően kell nyilvántartásba venni, a pénzügyi számvitelben pedig – feltételezve, hogy a költségvetési szervnél az átvétel összesített eredményhatása nyereség jellegű – a 9322. Megszűnt részesedés nyilvántartás szerinti értéke és az átvett eszközök értéke nyereségjellegű különbözete könyvviteli számlával szemben kell elszámolni. Természetesen a költségvetési számvitelben a nem végleges kötelezettségvállalásokat is nyilvántartásba kell venni.

4/1) Követelések, valamint kötelezettségvállalások és más fizetési kötelezettségek nyilvántartásba vétele a költségvetési számvitel szerint (az évközi gazdasági eseményekkel egyező módon történik a könyvelésük.)

a) Követelések nyilvántartásba vétele közgazdasági tartalmuk szerint: T09*(2) - K004

b) Kötelezettségvállalások és más fizetési kötelezettségek nyilvántartásba vétele közgazdasági tartalmuk szerint: T002 - K05*(2)

4/2) Követelések és kötelezettségek elszámolása a pénzügyi számvitel szerint

a) Követelések elszámolása a pénzügyi számvitel szerint: T351*/352* - K9322 és T9322 - K358* [értékvesztés nyilvántartásba vétele, amennyiben a saját számviteli politikájában így rendelkezett és az a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 46. § (4) bekezdése alapján tartósnak minősül]

b) Kötelezettségek elszámolása a pénzügyi számvitel szerint: T9322 - K42*

Az Áht. 11/B. § (2) bekezdése alapján a feladat átvételének időpontjában a nonprofit gazdasági társaság tulajdonában álló vagyon a törvény erejénél fogva ingyenesen az önkormányzatra száll. Az önkormányzat tulajdonába került vagyon tekintetében az önkormányzati feladat átvételének időpontjával vagyonkezelési szerződést kell kötni. A 11/B. § (3) bekezdés alapján a (2) bekezdés alkalmazásában vagyonon a társaság számviteli beszámolójában szereplő eszközöket kell érteni az Nvt. 2. §-a szerinti vagyonelemek kivételével. Feltételezve, hogy az Áht. 11/B. § (2) bekezdésének megfelelően jártak el és a költségvetési szerv feladat átvételének időpontjában rendelkezik érvényes vagyonkezelési szerződéssel, a vagyon a költségvetési szervnél nyilvántartásba vehető. Az átvett vagyonelemeket a költségvetési szervnél az Áhsz. szerinti beazonosítást követően a pénzügyi számvitelben – feltételezve, hogy a költségvetési szervnél az átvétel összesített eredményhatása nyereség jellegű – a 9322. Megszűnt részesedés nyilvántartás szerinti értéke és az átvett eszközök értéke nyereségjellegű különbözete könyvviteli számlával szemben kell nyilvántartásba venni, figyelemmel az Áht. 11/B. § (4) bekezdésére, vagyis külön kell nyilvántartásba venni a bruttó értéket és a társaság által korábban elszámolt értékcsökkenést, illetve értékvesztést.

5) A vagyonelemek átvételének elszámolása a pénzügyi számvitel szerint: T1/2* (eszköz állományi számla) - K9322 és T9322 - K1/2* (értékcsökkenés, értékvesztés állományi számla) (ASP Kaszper modul 94 menüpontban 50 bizonylatnimmel könyvelendő.)

Mivel a fentiek szerint a megszűnt részesedés ellenében történő eszköz és kötelezettség átvétel elszámolása az önkormányzat költségvetési szervnél történik, így az önkormányzatnál csak a megszűnt gazdasági társasági részesedés könyv szerinti értékének kivezetését kell könyvelni, amelyet jelen esetben a 8512. Megszűnt tartós részesedés nyilvántartás szerinti értéke és az átvett eszközök értéke ráfordításjellegű különbözete könyvviteli számlával szemben kell elszámolni.

6) A veszteség jellegű különbözet elszámolása az önkormányzatnál a pénzügyi számvitel szerint: T8512 - K162*
(ASP Kaszper modul 94 menüpontban 50 bizonylatnimmel könyvelendő.)